

Broj: I-OP-1-14/13

Dana: 9. septembra 2013.

Novi Sad

JKP „INFORMATIKA“ NOVI SAD

**Bulevar cara Lazara 3/1
21000 Novi Sad**

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja i relevantnih pravnih propisa, Pokrajinski ombudsman, u skladu sa članom 33 stav 1 alineja 2 Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu („Službeni list AP Vojvodine”, br. 23/2002, 5/2004, 16/2005 i 18/2009 - promena naziva akta), Javnom komunalnom preduzeću „Informatika” Novi Sad upućuje sledeće

MIŠLJENJE

Cilj objedinjene naplate komunalno-stambenih i drugih usluga jeste da doprinese ekonomičnijoj i efikasnijoj naplati komunalno-stambenih i drugih usluga, te Javno komunalno preduzeće „Informatika” Novi Sad nije ovlašćeno da u okviru objedinjene naplate usluga naplaćuje osiguranje koje ne predstavlja komunalno-stambenu niti drugu uslugu u smislu propisa kojima se uređuju održavanje stambenih zgrada i vršenje komunalnih usluga.

Javno komunalno preduzeće „Informatika” Novi Sad nije ovlašćeno da kao ugovarač osiguranja, zaključi ugovor o osiguranju u ime i za račun građana – korisnika komunalno-stambenih usluga, kao osiguranika.

Javno komunalno preduzeće „Informatika” Novi Sad nije ovlašćeno da od građana naplaćuje osiguranje u okviru objedinjene naplate, odnosno da premiju osiguranja uključi u specifikaciju računa koja sadrži cene za komunalno-stambene usluge i da je uračunava u ukupni iznos dugovanja. Obaveze plaćanja komunalno-stambenih usluga sa računa, čiji zbir je (sa porezom na dodatu vrednost) izražen u stavci „ukupno”, imaju svoj osnov u zakonskim, odnosno odgovarajućim propisima jedinice lokalne samouprave, kao i preuzetim ugovornim obavezama.

Образложење

Pokrajinski ombudsman, postupajući po sopstvenoj inicijativi, na osnovu obraćanja većeg broja građana i saznanja iz drugih izvora o mogućoj povredi ljudskih prava zbog nepravilnosti u radu Javnog komunalnog preduzeća „Informatika” Novi Sad, pokrenuo je postupak kontrole zakonitosti, celishodnosti i efikasnosti postupanja pomenutog javnog preduzeća, s obzirom na to da je na računima objedinjene naplate za komunalne usluge za mesec decembar 2012. godine, u specifikaciji usluga za naplatu, uvrštena i premija dobrovoljnog osiguranja imovine kod osiguravajućeg društva „Sogaz” u saradnji sa osiguravajućim društvom „Delta Generali”, te je ista iskazana i u ukupnom zbiru usluga za naplatu.

U odgovoru na upućeni zahtev za izjašnjenje o gore navedenom, Javno komunalno preduzeće „Informatika” Novi Sad obavestilo je Pokrajinskog ombudsmana da je 19. novembra 2012. godine zaključilo Ugovor o osiguranju imovine – domaćinstva sa osiguravajućim društvima „Delta Generali” i „Sogaz”, na osnovu kojeg je svim korisnicima objedinjene naplate poklonjen po jedan mesec besplatnog osiguranja imovine. Uz novembarske račune javno preduzeće je svim vlasnicima stanova dostavilo obaveštenje o poklonu i daljim aktivnostima oko osiguranja koje je regulisano navedenim ugovorom. U obaveštenju su bili naznačeni osiguravajući rizici, predmet osiguranja, suma osiguranja i mesečna premija. U izjašnjenju je nadalje navedeno da Zbog napred navedenih primedbi javno preduzeće ostavlja kao mogućnost da se račun objedinjene naplate uplati izuzimanjem stavke osiguranja. Javno preduzeće, kao i do sada, neće vršiti prinudnu naplatu stavke osiguranja, te neće vršiti obračunavanje kamate za navedenu stavku. Od narednog meseca računi objedinjene naplate neće imati stavku koja se odnosi na osiguranje imovine kod onih korisnika koji su na neki od ponuđenih načina otkazali osiguranje ili ga nisu uplatili sa dostavljenim računom za decembar mesec. Shodno napred navedenim korisnici objedinjene naplate koji su otkazali stavku osiguranja, kao i oni koji nisu otkazali, a nisu izvršili uplatu, faktički su u istom položaju jer javno preduzeće ne vrši prinudnu naplatu niti zaračunava zakonsku kamatu za navedenu uslugu.

Po dodatnom izjašnjenju, Javno komunalno preduzeće „Informatika” Novi Sad dostavilo je Pokrajinskom ombudsmanu kopiju Ugovora o osiguranju imovine – domaćinstva sa osiguravajućim društvima „Delta Generali” i „Sogaz” broj 10709/12 od 19.11.2012. godine, Aneks 1. broj 10709-2/12 od 19.11.2012. godine i Aneks 2. broj 10709-3/12 od 19.11.2012. godine.

Zakonom o javnim preduzećima („Sl. glasnik RS”, broj 119/2012) propisano je da je javno preduzeće preduzeće koje obavlja delatnost od opšteg interesa, a koje osniva Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave (član 1 stav 1). Delatnosti od opšteg interesa, u smislu ovog zakona, jesu delatnosti koje su kao takve određene zakonom u oblasti: proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije; proizvodnje i prerade uglja; istraživanja, proizvodnje, prerade, transporta i distribucije nafte i prirodnog i tečnog gasa; prometa nafte i naftnih derivata; železničkog, poštanskog i vazdušnog saobraćaja; telekomunikacija; izdavanja službenog glasila Republike Srbije; izdavanja udžbenika; upravljanja nuklearnim objektima, korišćenja, upravljanja, zaštite i unapređivanja dobara od opšteg interesa (vode, putevi, mineralne

sirovine, šume, plovne reke, jezera, obale, banje, divljač, zaštićena područja), proizvodnja, promet i prevoz naoružanja i vojne opreme, upravljanja otpadom, kao i komunalne delatnosti (član 2 stav 1). Javno preduzeće za obavljanje komunalne delatnosti ili delatnosti od značaja za rad organa jedinice lokalne samouprave osniva jedinica lokalne samouprave, aktom koji donosi skupština jedinice lokalne samouprave, koja ostvaruje prava osnivača (član 4 stav 2). Javno preduzeće može, pored delatnosti za čije je obavljanje osnovano, da obavlja i druge delatnosti uz saglasnost osnivača (član 57 stav 1).

Zakonom o komunalnim delatnostima („Sl. glasnik RS”, broj 88/2011) propisano je da su komunalne delatnosti: 1) snabdevanje vodom za piće; 2) prečišćavanje i odvođenje atmosferskih i otpadnih voda; 3) proizvodnja i distribucija toplotne energije; 4) upravljanje komunalnim otpadom; 5) gradski i prigradski prevoz putnika; 6) upravljanje grobljima i pogrebne usluge; 7) upravljanje javnim parkiralištima; 8) obezbeđivanje javnog osvetljenja; 9) upravljanje pijacama; 10) održavanje ulica i puteva; 11) održavanje čistoće na površinama javne namene; 12) održavanje javnih zelenih površina; 13) dimničarske usluge; 14) delatnost zoohigijene (član 2 stav 3). Skupština jedinice lokalne samouprave može kao komunalne odrediti i druge delatnosti od lokalnog interesa i propisati uslove njihovog obavljanja, u skladu sa stavom 1. ovog člana (član 2 stav 5).

Odlukom o određivanju komunalnih delatnosti od lokalnog interesa („Sl. list grada Novog Sada”, broj 55/2012) određeno je da su komunalne delatnosti od lokalnog interesa: 1. deratizacija i dezinfekcija, 2. uništavanje štetnih insekata (komaraca, krpelja i simulida), 3. uništavanje ambrozije, 4. dekoracija Grada, 5. održavanje plakatnih mesta i opreme za oglašavanje, 6. postavljanje tabli sa nazivima ulica i trgova i prenumeracija kućnih brojeva, 7. održavanje urbanog mobilijara i vizuelnih komunikacija, 8. uklanjanje grafita sa fasada javnih zgrada i spomenika, 9. objedinjena obrada podataka i naplata komunalnih usluga, 10. obrada podataka u vezi sa naknadom za korišćenje građevinskog zemljišta, 11. izgradnja i održavanje Opšteg informacionog sistema Grada, 12. telekomunikacioni sistem - optička, kablovska i druga telekomunikaciona infrastruktura (izgradnja, održavanje i pružanje usluga), 13. preuzimanje i čuvanje posmrtnih ostataka umrlog, 14. obeležavanje i održavanje prostora za izvođenje pasa, 15. smeštaj domaćih životinja u prihvatilište i karantin i 16. usluga održavanja stambenih zgrada (član 2).

Zakonom o održavanju stambenih zgrada („Sl. glasnik RS”, br. 44/95, 46/98, 1/2001, 101/2005, 27/2011) propisano je da se radovi na održavanju stambene zgrade prema prirodi, obimu i dinamici izvođenja dele na radove na investicionom održavanju i radove na tekućem održavanju stambene zgrade (član 5). Radovi na održavanju stambene zgrade se shodno članu 5. Zakona o održavanju stambenih zgrada, prema prirodi, obimu i dinamici izvođenja dele na radove na investicionom održavanju i radove na tekućem održavanju stambene zgrade.

Odlukom o objedinjenoj naplati komunalno-stambenih i drugih usluga (u daljem tekstu: Odluka) u članu 3 eksplicitno su utvrđeni troškovi i naknade čija se naplata može izvršiti putem objedinjene naplate, a to su: naknada za korišćenje građevinskog zemljišta; stanarine, odnosno zakupnine za stanove u društvenoj svojini; troškovi investicionog i tekućeg održavanja i čišćenja zajedničkih delova zgrada; utrošene vode i naknade za

odvođenje otpadnih voda; naknade za grejanje prostorija; naknade za pripremu tople potrošne vode; naknade za iznošenje smeća; naknade za dezinfekciju i deratizaciju; naknade za obavljanje dimničarskih usluga i naknade za utrošenu električnu energiju za osvetljenje zajedničkih prostorija i prostora i pogona zajedničkih uređaja u stambenim zgradama (u daljem tekstu: komunalno-stambene usluge). **Dakle, predmet ujedinjene naplate može biti naplata komunalno-stambene ili druge usluge u smislu propisa kojima se uređuju održavanje stambenih zgrada i vršenje komunalnih usluga.**

Istom odlukom propisano je da Javno preduzeće „Informatika“ Novi Sad poslove objedinjene naplate komunalno-stambenih usluga obavlja u svoje ime, a za račun javnih preduzeća, akcionarskih društava i društvenog preduzeća navedenih u toj odredbi. U ovoj odredbi nabrojana privredna društva su **pružaoци određenih usluga** za koje se naknada ili troškovi naplaćuju preko objedinjene naplate. Takođe je propisano da će se u daljem tekstu Odluke kao zajednički naziv za nabrojane pružaoce usluga, čiji se troškovi i naknade naplaćuju preko objedinjene naplate, koristiti naziv **korisnici objedinjene naplate** (član 4 stav 1 Odluke).

Javno preduzeće „Informatika“ Novi Sad za obavljanje poslova objedinjene naplate zaključuje ugovore sa sledećim privrednim društvima: Deoničko društvo „Ciklonizacija“, Društveno preduzeće „Dimničar“, Javno preduzeće „Elektrovojvodina“, koji su prethodno označeni kao korisnici objedinjene naplate (član 4 stav 2 Odluke). **Predmet ugovora između Javnog preduzeća „Informatika“ i korisnika objedinjene naplate** jeste obavljanje poslova naplate komunalno-stambenih usluga u ime Javnog preduzeća „Informatika“, a za račun korisnika objedinjene naplate – vršilaca usluga. Naplatom mogu da se obuhvatiti **i druge usluge** (član 4 stav 3), o čemu se zaključuje ugovor između Javnog preduzeća „Informatika“ i budućeg korisnika objedinjene naplate, u skladu sa odredbama Odluke. **Dakle, ovom odredbom je data mogućnost da JKP „Informatika“ zaključi ugovor sa pružaoциma usluga koji u Odluci nisu eksplicitno navedeni**, da bi se objedinjenom naplatom mogle obuhvatiti i druge usluge, koje Odlukom nisu propisane.

Javno komunalno preduzeće „Informatika“ Novi Sad obavezuje se da podnese predloge za izvršenje neizmirenih obaveza korisnika komunalno-stambenih usluga najkasnije u roku od mesec dana od dana isteka roka za izmirenje obaveza (član 12 Odluke).

Zakonom o osiguranju („Sl. glasnik RS”, br. 55/2004... 119/2012) propisano je da je osiguranje imovine i lica dobrovoljno i samo izuzetno je obavezno u slučajevima propisanim zakonom (član 6).

Cilj objedinjene naplate komunalno-stambenih i drugih usluga, koji je definisan Odlukom o objedinjenoj naplati komunalno-stambenih usluga, jeste da uspostavljanjem objedinjene obrade podataka i naplate komunalno-stambenih i drugih usluga doprinese ekonomičnijoj i efikasnijoj naplati komunalno-stambenih i drugih usluga. Javno komunalno preduzeće „Informatika“ Novi Sad, koje je pomenutom odlukom ovlašćeno da naplatu, pod pretnjom prinudnog izvršenja, obavlja u svoje ime, a za račun korisnika objedinjene naplate, jeste dužno da vodi računa o tome da ugovore zaključuje sa pružaoциma usluga koji kao osnovnu delatnost vrše usluge koje predstavljaju stambeno-komunalne usluge u smislu propisa kojima se uređuju održavanje stambenih zgrada i vršenje komunalnih usluga, te da se objedinjena naplata obavlja u cilju naplate tih usluga.

Imajući u vidu navedeno, Javno komunalno preduzeće „Informatika“ Novi Sad nije ovlašćeno da u okviru objedinjene naplate usluga radi čijeg obavljanja je i osnovano, naplaćuje osiguranje koje ne predstavlja komunalno-stambenu niti drugu uslugu. Shodno tome, Pokrajinski ombudsman zauzeo je stav koji je naveden u ovom mišljenju.

POKRAJINSKI OMBUDSMAN

Aniko Muškinja Hajnrih